

דף למורה

מורה יקר!

תלמידך עומדים לצפות בחודש בהצגת התיאטרון לילדים ולנוער

שרה גיבורת נילי

הרקע לעלילה

ניל"י, ראשי התיבות של "נצח ישראל לא ישקר" היה שם הסתרים של קבוצת צעירים וצעירות מבני המושבות, שעסקו בריגול למען הבריטים בסוריה ובארץ ישראל בימי מלחמת העולם הראשונה.

בני הקבוצה לא האמינו בהגשמת הציונות ובהתפתחות הישוב היהודי בארץ תחת השלטון התורכי. נצחון הבריטים במלחמה ושליטתם בארץ ישראל היו הסיכוי היחיד, לכן החליטה הקבוצה לסייע לבריטים במלחמתם על ידי ריגול למענם.

בראש ניל"י עמד האגרונום אהרון אהרונוסון, בן זכרון יעקב, שמילא תפקיד בכיר מטעם הממשלה התורכית. כמה מאנשי ניל"י הצטרפו אליו בעבודתו ותחת מסוה תפקידם נהנו מחופש תנועה ברחבי הארץ ואספו מידע רב, מדיני, כלכלי וצבאי.

בתחנת הנסיונות החקלאית בעתלית שבהנהלת אהרונוסון, נאסף חומר, אלא, שהיה קושי להעבירו לידי הבריטים. חברי ניל"י מצליחים לבסוף להתקשר אל הבריטים באמצעות איתות ויוני דואר לספינות קלות שהיו עוגנות מול חוף עתלית. אהרון מצליח להגיע לקהיר והופך ליועץ לבריטים בענייני ארץ ישראל.

ארגון המחתרת ניל"י הפך לעובדה קיימת, אבשלום פיינברג ויוסף לישנסקי חברי המחתרת מנסים להגיע אל אהרון היושב בקהיר. בהתקלות עם הבדואים במדבר נהרג אבשלום פיינברג.

שרה אהרונוסון מצטרפת אל המחתרת והופכת לדמות מפתח פעילה. התורכים מתכננים תקיפה בגזרת עזה ומגבירים את לחצם על הישוב בגזירות קשות. הנהגת הישוב התנגדה לפעילות ניל"י וחששה מתוצאותיה. בנסיון ללכוד את חברי המחתרת מקיפים התורכים את זכרון יעקב ואוסרים רבים מתושביה.

גם שרה אהרונוסון נאסרה ולאחר כמה ימי עינויים שלחה ידה בנפשה. בשלב מאוחר יותר נתפסו גם יוסף לישנסקי ונעמן בלקינד והוצאו להורג בתליה. שאר חברי המחתרת המשיכו לפעול עד שנכבשה הארץ ע"י הבריטים.

על ההצגה

זהו מחזה תיעודי המושתת על יסודות היסטוריים.

דבורה עומר שכתבה את המחזה עפ"י סיפרה, השתמשה ברקע ההיסטורי ובעובדות היסוד. המחזה עומד בפני עצמו חופשי מחובת דיוק בעובדות. עם זאת נאמנה ההצגה לסגנונה ולרוחה של התקופה.

הבמאי איציק ויינגרטן העמיד הצגה ריאליסטית המביאה דמויות אופייניות ומצבים אמינים הממחישים את המצוקה במאורעות אותם ימים.

משה שטרנפלד עיצב במה המשחזרת את בית משפחת אהרונסון כפי שהוא נראה ושמור בזכרון יעקב עד היום. חדר המגורים הצבוע לבן על רהיטיו המסוגננים בקידמת הבמה ומאחור ניתן לראות את חדר האמבטיה וחדרי השינה.

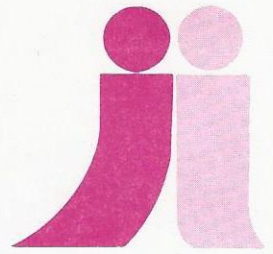
יחיאל אורגל האיר את הבמה באור בהיר החודר מבעד לפתחים אל הבית פנימה ומביא תחושה של שמש ארצישראלית. התאורה מאחור יוצרת אפקט מיוחד ההופך את הקיר האמצעי לשקוף כך שבעדו ניתן לראות את הנעשה בחדרי הבית האחוריים.

פרידה שוהם עיצבה תלבושות הנאמנות לתקופה, חלקן מבוסס על תצלומים מארכיון המשפחה.

המוסיקה של אלדר לידור בהשפעה המזרחית מעטרת את ההצגה, תורמת לאווירה המיוחדת, שומרת על מתח, מדגישה רגעים מיוחדים ומסמנת את המעברים מזמן לזמן.

לפני ההצגה

ההצגה רוויה ברגעי מתח היוצרים הזדהות מלאה עם העלילה והדמויות כך שאין לספר לילדים את סיפור המחזה, חשוב לערוך לתלמידים הכרות מעמיקה עם התקופה, מלחמת העולם הראשונה, המצב הכלכלי והמדיני של הישוב בארץ תחת השלטון התורכי ואופי הפעילות של מחתרת ניל"י. כמו כן יש להביא את המידע הבסיסי על יוצרי ההצגה.

לאחר ההצגה

השאלה "מרגלים או גיבורי המולדת"? נותרה שנויה במחלוקת שנים רבות לאחר סיומה הטרגי-הירואי של הפרשה. סוגיה זו יכולה להוות בסיס לדיון ושיחה בעקבות ההצגה.

ניתן להתמקד באחת הדמויות (שרה אהרונסון, יוסף לישנסקי, אבשלום פיינברג) כפי שהיא באה לידי ביטוי בהצגה. מומלץ לקרוא את ספרה של דבורה עומר "שרה גיבורת נילי" בהוצאת שרברק ולעמוד על הסיבות להבדלים בין העובדות ההיסטוריות, הספר וההצגה, וכן ספרות נוספת העוסקת באותה תקופה.

להזכירך!

התיאטרון לילדים ולנוער מציע לכם מיגוון של מפגשי העשרה העוסקים בהיבטים שונים אל אמנות התיאטרון ובמיוחד מפגש המבוא "שפת התיאטרון" המותאם לגילים השונים. המחלקה החינוכית של התיאטרון תשמח לסייע לכם בייעוץ על פעילות שלפני או אחרי ההצגה באמצעות מפגשי התיאטרון.

צפיה מהנה

ד"ר רזי אמיתי

מנכ"ל